

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 07893

DOS TAYKHL KATSHET ZIKH
OYF'N BAYKHL

Meyer Ziml Tkatch

•

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

דאס טייבל

קאטשעט ז'ד

אויפ'ן בייבל

לידער און פאבלען
פאר
קליין און גרויס
פון מ. טקאטש

פארלאנג מ. צעשינסקי
שיקאגע : : : 1933
שאַרבֿלאַט געצייכנט
פון טאָדראַס געלער

M. CESHINSKY, Publisher

2720 W. Division Street, Chicago

געזעצט אין דער לינאָטיפֿ-זעצערײַ
פון מ. ציפֿאַנסקי—101 ס. וועלס סט.
שיקאגע, א. ל. 575

רענז

דאס טייכל קאטשעט זיך אויפ'ן בייכל

דער גלאזן, דער שפיגל פונם וואלד,
 זיין ליב און טייער טייכל
 האט אנגעהויבן ווארפן זיך
 און קאטשען אויפ'ן בייכל.
 האט שטארק דערשראקן זיך דער וואלד
 און איבער'ן טייכל'ס פעטל
 האט ער געשטרעקט די הענט נאך הילף,
 גענוואלדעוועט, געבעטן.

האט אפגעשפראכן א גוט-אויג
 דער ווינט מיט זיינע ליפן.
 האט א רעצעפט דער בליץ אויף שנעל
 דעם כוילע צוגעשריבן.

האט הויך דער דונער זיך צוקנאלט
 די מאכלע אפצושרעקן.
 האט באנקעס גלעזערנע געשטעלט
 דער בלעזליקער רעגן.

האט פילן, פראשקעס, קרייטעכער
 דער וואלד אליין געשאטן
 און פון זיין ליבלינג'ס קראנקן-פעט
 איז ער ניט אפגעטראטן.

ביז אויפ'ן בויך צו קאטשען זיך
 האט אויפגעהערט דאס טייכל
 און אנגעהויבן פאטשן זיך
 אין אויסגעהיילטן בייכל.

דער רעגן

איז א קלאַגמוטער דער רעגן,
 נאָר ער וויינט פון וויינען וועגן,
 נאָר ער קרימט זיך קרענקלאַך, זויער,
 און ער קלאַגט זיך אויף זיין טרויער.

האַט די בלינדקייט שוין פאַרצויגן
 זיינע אויסגעוויינטע אויגן,
 לויפן אלע פון דעם ביבער
 און פאַרשליסן זיך אין שטיבער,
 אַבער גאַרניט העלפט דעם רעגן,
 וועלכער וויינט פון וויינען וועגן.

אַט אזוי אליין, א בלינדער,
 אַ פאַרצאָגטער, אַ פאַרקרימטער,
 מיט אַ פּאַנים אַ פּיטשנאַסן
 גייט ער, פאַלט ער אין די גאַסן,
 אלע מויערן באַטאַפט ער
 און אין אלע פענצמער קלאַפט ער.

איז געשלאָסן טיר און מויער,
 מאַכט זיך טויב דעם מענטשנ'ס אויער,
 וויינט ער פאַר די פּוסטע גאַסן,
 וויינט ער פאַר דעם שטיין דעם נאַסן,
 וויינט ער גלאַט פון וויינען וועגן,
 ווייל ער איז אַ וויינער־רעגן.

א סרייפע

האַט די זון געברענט, געפלאַקערט
 איבער פעלד און וואַלד,
 האַט אַ ווינט געמאַכט אַ ליאַרעם :
 „גוואַלד, אַ סרייפע, גוואַלד!“
 זיינען וואַלקנס — פייער־לעשער
 אַנגעלאָפֿן באלד.

האַפֿן מיט די טריט געדונערט
 שטורמפּערד צוהיצט,
 האַט דער וואַגן מיט די רעדער
 פליצן אויסגעקריצט,
 און פֿון פּאַס די וואַסער־קישקע
 האַט געשפּריצט, געשפּריצט.

א וואַלקן שמירט זיך אויס

האַט אַ וואַלקן אַ פאַרשייטער
 אויף אַ פאַרג־שפיץ זיך געשפּילט,
 זיך געקאַטשעט און געגליטשט זיך,
 און האָט אויסגעשמירט זיך ווילד.

איז דער ווינט אים נאַכגעלאָפּן,
 און גערייצט זיך, און געשפּעט,
 און אויף שנעל צוועק אין הימל,
 און פאַרמאַסערט, און פאַרעדט.

האַט דער בליץ די ציין געשטשירעט,
 האָט דער דונער ביז געקנאַלט
 און דעם וואַלקן שמררינג באַפוילן,
 אז ער זאל זיך וואַשן באַלד.

האַט דער וואַלקן אַ פאַרקרימטער
 זיך געקאַרטשעט און געדרייט
 און געוואַשן זיך אַן כיישעק,
 נעבאָד, וויינענדיקערהייט.

א ווערבע וויל זיך ניט צוואַנגן

מיט צעפאַמלמע האָר
שטייט באַם וואַסער אַ ווערבע
און זי וואַקלט זיך שטאַרק
און עס שוידערט איר קערפער.

זוכט דער ווינט אין איר קאַפּ,
וואָס איז לאַנג ניט געוואָשן,
און ער אייקעט, און שרייט,
און ער בויגט זי צום וואַסער.

טונקט נאָר איין זיך אַ לאַק,
ווערט די ווערבע דערשראַקן,
און זי וואַרפט זיך צוריק,
און זי וויל זיך ניט צוואַנגן.

שוועבט אַ וואַלקן פאַרביי,
טראַגט ער וואַסער אין עמער,
גיסט ער אויס אויף איר קאַפּ
און אַ סאַף זאַל עס נעמען.

בויגט די ווערבע זיך איין
אַפּגעשמיסן, דערשלאַגן,
און זי וויינט אויף איר פראַך,
וואָס מען האַט זי געצוואַנגן.

רעגן-טראָפּנס

טראָפּנס הוליען ווילד-פאַרשייטע,
 ווי די שול-קינדער באַפרייטע.
 טראָפּנס הוזשען, ווי די פליגן,
 טראָפּנס שפּרינגען, ווי די ציגן,
 טראָפּנס טאַנצן, ווי די כוואַטן,
 טראָפּנס טופּען, ווי סאַלדאַטן,
 טראָפּנס קוליען זיך, ווי לייצים,
 טראָפּנס שטראַמען, טראָפּנס פלייצן,
 טראָפּנס, טראָפּנס ווילד-פאַרשייטע,
 ווי די שול-קינדער באַפרייטע.

א זומער-רעגן

פול און אַנגעגאַסן
 היינט די זומער-כמאַרע.
 שטראַמט, ווי מילך, דער רעגן
 וואַרעם, מיט אַ פאַרע.

בלעזלען זיך און זינגען
 מיט אַ פרייד-געהילך
 אינ'ם טייך די שפּריצן,
 ווי אין מעלק-שאַף — מילך.

טאַנצן, ווי די קינדער,
 ווען מען מעלקט די בעהיימע,
 גרעזער אויף די לאַנקעם,
 בלעטער אויף די בוימער.

א רעגן-באד

גיסן זיך פון וואַלקנס,
ווי פון צאפנס,
שפּריצנדיקע שטראַמען
רעגן-טראַפּנס.

שפּריצן אָפּ זיך אַלמע
דעמב און צעדער,
ליאַרעמען, ווי קינדער
אין די בעדער.

גיסט זיך אָפּ אַ קוסטל,
כאַפט אַ ציטער,
קלאַפּן אים, ווי ציינער,
זיינע ריטער.

טוט זיך אויס אַ ניסל
און אין טייכל
פּונ'ם צווייגל שפּרינגט ער
מיט זיין בייכל.

באַדן זיך די גרעזער,
ווי צום טוקן,
בויגן זיי אַרונטער
קאַפּ און רוקן.

צוואַגן זיך אין רעגן
אַלע קוויטלאַך,
טרייסלען מיט די קעפּלאַך,
ווי די מיידלאַך.

שטייען פּלויז די שוועמלאַך
אין די היטלאַך,
ווי אונטער רעגן-שירעמס,
שטיל, געמיטלאַך.

א זון מיט א רעגן

שפריצט א רעגנדל, באשפריצט,
 אז עס זאל קיין שטויב ניט פאלן,
 און די ליבע זון ראמט אויף
 מיט א בעזימל פון שטראלן.

טאנצט דער רעגן, לאכט די זון,
 און זיי ארבעטן יאדאכאס,
 און ס'איז זייער ארבעט זיס,
 און זיי קלייבן פון איר נאכאס.

און ס'ווערט ציכטיק, ליכטיק, שיין,
 אז עס פינקלט אין די אויגן,
 אז אין הימל שלאגט עס אָפּ
 מיט דער שיין פון רעגן-בויגן.

שניי און קעלט

א זאווערונגע

האָט געשנייט, און געווייט, און געדרייט
 די זאוויי-זאווערונגע,
 האָבן ווילדע אויף ריגל און קייט
 מיר און פענצטער געסקרוכעט.

האָט דער שטורם סירענעס געשאַלט
 מיט אַ גרויל, מיט אַ טרויער,
 איז געוואָרן די וועלט ווייס און אַלט,
 ווי אַ זאַקן אַ גרויער.

איז אַ מילנער אַרונטער פון זין,
 און אַן זינען געמאַלן,
 און געשאַטן די מעל אויפ'ן ווינט,
 און מעשוּגע געקוואַלן.

האָט אין גרוי, ווי אין רויד, ווען עס ברענט,
 אויפ'ן גאַס אומגעשמייעט
 אַ צעשוּיבערט געשטאַלט אין איין העמד
 און געברומט, ווי אַ כאַיע.

האָבן ווילדער אויף ריגל און קייט
 מיר און פענצטער געסקרוכעט . . .
 האָט געשנייט, און געווייט, און געדרייט
 די זאוויי-זאווערונגע.

רויך און שניי

רויך פון קוימען אין געדריי,
 שניי פון הימל אין זאזוי ;
 אזוי ענלאך זיינען זיי —
 שניי, ווי רויך, און רויך, ווי שניי.

גיט אויף זיי דער ווינט א וויי,
 מישן זיך צונויף די צוויי,
 איז גיט צו דערקאנען זיי —
 וואס איז רויך און וואס איז שניי ?

ווערט א טומל, א געשריי.
 איינגעדריימע, ווי א „פ“,
 ווייסן גיט אליין די צוויי
 ווער איז רויך און ווער איז שניי ?

און, ווי ווילדע פויגלען צוויי,
 ווי א וויכער אין געדריי,
 ראנגלען, האמפערן זיך זיי —
 ווער איז רויך און ווער איז שניי ?

זעט דער ווינט ס'איז ווינד און וויי,
 גיט ער מערער גיט קיין וויי
 און עס שידן זיך די צוויי —
 איינער רויך, דער צווייטער שניי.

מאזל-בראכע

ניט קיין מיל און ניט קיין מילנער,
 ניט קיין ווייץ אין שטיין,
 און עס מאַלט זיך, און עס זיפט זיך
 מעל פון זיך אליין.

און די ווייסע מאזל-בראכע
 פאלט אויף גאט'ס באראָט
 ניט אין זעק און ניט אין קאסטנס —
 אויף דער נאָסער שטאַט.

און די מענטשן די באַמעלמע
 ניט, ווי בעקער, ריין,
 ניט אין באַקדייזשעס און מולטערס —
 פאַשעט אויפן שטיין

מיט די פיס אָט, ווי ניי גייען,
 אין די שיך און אַליץ
 מיטן ראַשטשינעס אָן הייוון,
 קנעטן טייג אָן זאַליץ.

און פון גאָר דער מאזל-בראכע
 מאַכן זיי אַ מעל . . .
 ניט קיין מיל און ניט קיין מילנער,
 און עס מאַלט זיך מעל.

ווי א קעצל

ווי א קלאַר־ווייס קעצל
 אין א ווייכן קנול,
 ליגט דער שניי אין זונשיין
 איינגענורעט, פויל.

וועק איך אים פון שלומער,
 גלעט ער צארט מיין שוך,
 ווי א קלאַר־ווייס קעצל
 מיט א פעל, ווי פוך.

טעדי-בערן

קומט דער קאלטער ווינטער
 און די בוימער פרידן,
 בריינגט דער פעטער־שנייער
 ווייסע וואַל צופירן.

שפינט דער פעטער־שנייער
 פון דער וואַל אַ פאַדים,
 פון דעם פאַדים שטריקט ער
 ווייסע ווינטער־בגאַדים.

טוט ער אַן די בוימער
 צערטלאַך, ליב און גערן
 אין די ווייסע בגאַדים,
 ווי אין טעדי־בערן.

איז די בוימער וואַרעם
 אינ'ם קאלטן ווינטער,
 קלייבט דער פעטער־שנייער
 נאַכאַס, ווי פון קינדער.

די שטרעף

האַט דער פעטער־שנייער
אין אַ ווינטער־טאָג
אַנגעטאָן אַ בוימל
אין אַ ווייסן ראַק.

האַט זיך ווילד דאָס בוימל
אינ'ס ווינט געדרייט
און אַראָפּגעוואָרפּן
פעטער־שנייער'ס קלייד.

איז עס שטיין געבליבן
אויף דער קעלט אַנטבלויזט,
האַט עס זיך געטרייסלט
און געקלאָגט, גערוישט.

האַט עס זיך געשלאָגן
אין דער ברוסט אַל־כּעט :
„פעטער ! כ'האַב כאַראַטע,
„פעטער ! העלף, איך בעט !“

נאָר, פאַרשטאַפּט מיט וואַטע,
הערט זיין אויער שווער,
איז דער פעטער־שנייער
ניט געקומען מער.

דער מעפונעק

שניי איז א מעפונעק,
אפגעהיט און איידל,
שלייערט ער אפילע
ס'פאָנים, ווי א מיידל.

טראַגט ער ווייסע קליידער,
ווייל די שוואַרצע היצן ;
גיט די זון א וואַרעם,
הויבט ער אַן באַלד שוויצן.

קאָן ער ניט פאַרטראַגן
מענער הויכע פרעכע,
שמאַפט ער שטיקער וואַמע
אין די אויער-לעכער.

גייט ער ניט אין שמיוול,
ווייל אין שמיוול קלאַפט עס,
שאַרט ער זיך אין שמעק־שיך
און דעם וועג באַמאַפט ער.

איז די ערד ניט ציכטיק
פאַר זיין פּוס דעם געטן,
שפּרייט ער אויס אַ טעפּיך,
וואו ער דאַרף באַמערעטן.

איז דער וועג צו גליטשיק,
איז ער דיר אַ באַלן
אונמערבעטן קישנס,
טאַמער וועט ער פאַלן.

פעטער-שנייער אין שטאָט

פעטער-שנייער איז אַ ווייסער,
 נאָר ער איז ניט אַלט ;
 פעטער-שנייער איז אַ לעב־יונג,
 כאָטש ער זעט אויס קאַלט ;
 פעטער-שנייער איז אַ מענצער,
 אַ פאַרשטעלט געשמאַלט ;
 פעטער-שנייער איז אַ שיקער,
 מאַנצט ער ביז ער פאַלט.
 פאַלט אין דאָרף דער פעטער-שנייער,
 בלאַנקט דער דאָרף און שטראַלט,
 פאַלט אין שטאָט דער פעטער-שנייער,
 מאַכט די שטאָט אַ גוואַלד.

האַט אַנומאַלט פעטער-שנייער
 עטוואָס שיקער, פריילאָך זעהר
 אין אַ ווייסן קאַלע־שלייער
 אין אַ ווייסן פלומען־קראַנץ
 אַ פאַרשטעלטער, אַ פאַרהילטער,
 אַ פאַרהילטער, אַ צעשפילטער,
 זיך אוועקגעלאָזט אין מאַנץ,
 און אַזוי אַריין אין שטאָט
 און אוועק אַ קאַראַהאַד.

מאַנצט אין שמאַט דער פעטער-שנייער
 עטוואָס שיקער, פריילאך זעהר,
 שפילט קיין פידל ניט, קיין פלייט,
 זינגט קיין שטימע ניט פון פרייד,
 וואָס-זשע קלינגט עס אזוי שיין?
 ס'איז דער ראש פון שמאַט אליין.

מאַנצט אין שמאַט דער פעטער-שנייער,
 עטוואָס שיקער, פריילאך זעהר,
 איז דאָך ווינטער און ניט מאי,
 און קיין סאָד איז ניט דערביי,
 וואָס-זשע בליט עס ווייס און שיין?
 ס'בליט דער אייז און דער שטיין.

האָט ער אזוי לאַנג געמאַנצט,
 ווילד געפליקט דעם בלומען-קראַנץ,
 אינ'ם שלייער-זייד געפלאַטערט,
 ווי אַ שמעטערלינג אַ גרינגער,
 ביז ער האָט זיך אייגעמאַטערט
 צי פון מאַנצן, צי פון טרינקען
 און געפאלן אופ'ן אָרט,
 וואו מען גייט און וואו מען פאַרט.

זיינען שטיין געבליבן שמיל
 וואָגן, טראָם, אויטאָמאָביל.
 איז געוואָרן אַ געפילדער:
 אַט אַ שיקער! אַט אַ ווילדער!

זיינען גאסן-קערער באַלד
 אַנגעקומען אויפ'ן גוואַלד.
 האַפּן זיי פון אויראַכ'ס קומען
 ניט געמאַכט קיין גרויסן וועזן,
 האַפּן זיי אים אויפגענומען
 מיט אַ רידל, מיט אַ בעזים.

אַנגעשלאַגן, אַנגעשמיסן,
 און פאַרברודיקט, און צעריסן,
 ווייסן לייב און ווייסן שלייער,
 האַפּן זיי דעם פעטער-שנייער
 איינגעפאַקט, ווי מיסט, אין וואַגן,
 מיט די רידלען צוגעשלאַגן
 און אַוועקגעפירט מיט שפּאַט
 ערגעץ ווייט, אַרויס פון שטאַט.

דער פראָסט

1

היימלאַז איז דער פראָסט אין דרויסן,
 שלאָפט ער, וואו ער פאלט,
 איז ער קראַנק אויף רעוומאַטיזם
 און פרי גרוי און אלט.

סקריפעט ער מיט זיינע קוליעס
 אויפ'ן האַרטן שניי,
 און ער קאַרטשעט זיך אין דרייען,
 און ער קרעכצט פאַר וויי.

קריצט ער מיט די ציין פאַרביטערט
 און זיין צאַר און קאַס
 לאַזט ער אויס צו יעדן איינעם,
 וואָס ער טרעפט אין גאַס.

2

פעלץ זיך אָן, מיין קינד, אין גראַבסטן
 בעגעד, וואָס דו האַסט,
 אַז דיין לייב זאל ניט צעקנייפן
 דער צערייצטער פראָסט.

טו זיך אָן אין שיד, קאלאַשן
 אויף אַ וואַלן-זאַק,
 וואָרים אויף די פיס דיר טרעט ער
 מיט זיין קוליע-שטאַק.

זע, די הענטשיקעס פאַרגעס ניט,
 קינד, לעמאַן-האַשעם,
 ווייל ער קוועטשט די פינגער-שפיצן,
 ווי אַ ראַק אין קלעם.

און די אויערן באוואַרן,
רוק דעם הוט אַראָפּ,
ווייל אַז ער דרייט אָן אַן אויער,
פּוילט דער אויער אָפּ.

3

האַסטו ניט קיין ווינטער-קליידער,
בעסער זיין אין הויז,
ווייל דער בייזער פּראָסט אין דרויסן
קוקט אויף דיר אַרויס.

זע, ער לאַקערט, ווי אַ גאַזלען,
הינטער'ן פענצמער דאַרט,
צו דער שויב האַט צוגעפּרעסט זיך
זיין גרייז-גרויע באַרד.

און ער היט די טיר פּאַרטאָיעמ,
און ער שטעקט די נאַז
אינ'ם שליסל-לאַך, וואָס פּרעסטלט
פון זיין אַטעם-בלאַז.

אויפ'ן הימל איאריד

ווי פון אן איי

ליגט די ערד אין ווייסן שניי,
ווי אין שאַלאַכץ פון אן איי.

הויערט איבער איר די זון
און זי ברייט זי אויס דערפון.

שיילט זי אויס זיך נאָקעט, הויל
מיט אן אויפגעפנט מויל.

מרינקט זי רעגן, וואַקסן איר,
גלייך ווי פעדערן פון ציר,

גראַז און בלום פון יעדן מין
און זי פאוועט גאַלדיק־גריין.

דער נעם

האַט אַ טייכל געוואַנדלט
אין אַ האַרפּסטיקער נאַכט
און געגלאַצט מיט די אויגן
אויפ'ן הימל פאַרטראַכט.

מיט אַמאָל האַט אַ נעפל
אַלע שטערן פאַרמעקט
און אַ הויט, ווי אַ בעלמע,
האַט די אויגן באַדעקט.

האַט אין איימע דאָס טייכל
אַ געשריי־מאָן געוואַלט,
ערשט דאָס מויל איז פאַרויגלט
און פאַרשטיקט איז דער קאַל.

האַט זי ווילד געוואָלט לויפן,
ווי פון פייער אַ פּערד,
ערשט זי איז אַ געליימטע,
צוגעשמידט צו דער ערד.

האַט דאָס טייכל געכאַלעשט
און שוין גאַרניט געוואוסט,
בלויז דאָס האַרץ האַט די בלוטן
נאָך געטריבן אין ברוסט.

איז זי לאַנג אָפּגעלעגן
אַט אַזוי, ווי אַ מעס,
ביז ס'איז פּרילינג געקומען
און באַווין אַ נעס.

וואָס ס'איז שמוס, געמאַכט ריידן,
וואָס ס'איז בלינד, געמאַכט זען
און געמאַכט זיך באַוועגן,
וואָס געליימט איז געווען.

און דאָס טייכל האַט ווידער
זיך געלאָזט אין דער וועלט,
און פאַרכידעשט די אויגן
אויף איר פּראַכט אָנגעשמעלט.

זומער

זומער האָט אַ גאַלדן האַרץ
און אַן אָפּן גוט געזיכט.
זומער'ס אויגן זיינען בלוי
און ס'איז לויטער זייער ליכט.

זומער'ס ליפּן שמייכלען ליב
און אַיעדער שמייכלט מיט.
זומער, אַז ער בייזערט זיך,
ווייסט מען, אַז ער מיינט עס ניט.

אַז זיין דונער, אַז זיין בלייז
איז אַן אַנשטעל, ניט קיין קאַס,
אַז די טרערן, וואָס ער גיסט,
זיינען דאָך ניט מער, ווי שפּאַס.

ווייל ווי קאַן דאָס זומער-לעב
זיין אין צאַרן אַדער טריב ?
זומער שמייכלט צו דער וועלט,
זומער האָט דאָס לעבן ליב.

שטערן און פייער-פליגן

אויבן שטערן, שטערנדלאך
 מיפע נאכט פאשפרינקלען,
 אונטן מיט לאמטערנדלאך
 פייער-פליגן פינקלען.

און אין בלוי אומענדלאכן
 אינ'ם ליכט-געווימל
 אייגענע און ענלאכע
 ליגן ערד און הימל.

ראי פון שטערן, שטערנדלאך,
 ווי די פליגן, שווינדלען :
 פליגן מיט לאמטערנדלאך,
 ווי די שטערן, פינטלען.

אויפ'ן הימל א יאריד

אויפ'ן הימל א יאריד —
 רייך־קאלירמע ווארעם
 האט אראפגעבראכט די זון
 פאר די קוינים — כמארעם.

קלייבן זיי, ווי דארפסלייט, אויס
 די, וואס זיינען בונמער.
 קלייבן איבער, מעסטן אן,
 ווארפן באלד ארונטער.

קאנען ניט באשליסן זיך
 וועלכע פארב איז שענער
 און צו לייזן גיבן זיי
 ניט קיין הארטן צענער.

צאפט דאס בלוט זיך בא דער זון
 פון אועלכע קונדן,
 ווערט איר שמראלנדיק געזיכט
 העליש אַנגעצונדן.

לאַזט זי איבער האַק און פאַק,
 ס'לעבן ווערט איר מייעם,
 און זי טרינקט זיך אינ'ם ים
 פון פאַרדראַם און יאוש.

רויטלען זיך פאַרשולדיקטע
 די פאַרשעמטע כמארעם
 און זיי טוען אויס פון זיך
 די קאלירמע ווארעם.

די בערעזע

שיינע האָר קומשערצווע
 האָט די ווייסע בערעזע,
 נאָר וואָס איז דען די פולע,
 אַז זי איז אַ נערוועזע ?

וויל דער ווינט זי פארקעמען,
 ווי אַ מאַמע אַ טאַכטער,
 הויבט זי אָן זיך צו וואַרפן,
 ווי מען וואַלט זי געשאַכטן.

און זי ווערט זיך און קערט זיך
 און זי דרייט מיט'ן קעפל,
 אַז דער ווינט קאָן ניט קעמען,
 ניט פאַרפּלעכטן קיין צעפל.

איז דאָריבער צעפאַמלט
 די בערעזע קעסיידער
 און אין האָר קומשערצווע
 וואַקסן קאַלמונעס, ליידער.

א פוילער וואַלקן

קריכט א פוילער וויסער וואַלקן,
ווי א צאָפן-בער.
זיינע לאַגלען זיינען לידיק
און ער שלעפט זיך שווער.

לאַנג שוין אז קיין האַנט אין וואַסער
טוט ער ניט אַרײַן —
בעסער ווי א וואַסער-טרעגער
איז א פוילער זיין.

גייט ער קרוע-בלוע, באַרוועם.
ווילד איז זיין געשמאַלט.
שערט ער זיך ניט און ער קעמט זיך
אַן א הויכן וואַלד.

גייט ער ניט אין ים זיך באַדן,
ס'איז אזוי אויך פיין,
קראַצט ער זיך אַן באַרג די פלייצע
און שפאַרט אַרבעט איין.

מאַכט ער זיך ניט קיין געלענער,
בעסער אויבנאָן
אויף אַ באַרג זיך אויסצולייגן,
גלייך ווי אַ באַראַן.

וואַלט געווען ניט שלעכט דעם וואַלקן,
וואויל און פויל אזוי,
נאָר ס'פאַרביטערט אים דאָס לעבן
דער ווינט, יימאָך שעמוי !

נאָר ער פלאַגט אים, נאָר ער יאָגט אים,
נאָר ער טרייבט אין קאַרק,
ווי די פאַליציי אַ שלעפער
פון אַ באַנק אין פאַרק.

דער דיקער נעפל

דער נעפל איז אַ שווערער,
אַ דיקער, מיט אַ בויך,
ער שוועבט ניט אין די הימלען,
ווי וואַלקנס, גרינג און הויך.

ער כאַפט זיך, ווי אַ שיקער,
מיט שלאַבעריקע הענט
אַן סלופעס און אַן בוימער
און לענט זיך אַן אַן ווענט.

ער פאַלט און ליגט אין דרויסן
צעשפּרייט, ווי ער איז גרויס,
און אַטעמט מיט אַ פּאַרע,
און שוויצט מיט קאַלטן שווייס.

ביז ס'קומט דער ווינט און נעמט אים
אויף אַ שפּאַציר מיט גוואַלד ;
שפּאַצירט ער, רעדוצירט ער
און שוועבט, ווי וואַלקנס, באַלד.

דער ווינט

איז דער ווינט א יאָסעם,
וואַקסט ער אָן האַשגאַכע,
לויפט ער אום אין דרויסן,
טוט ניט קיין מעלאַכע.

וואָס און וועמען הערט ער ?
שטויביק און צעפאַטלט
פייפט ער מיט די ליפן
און איז אַלץ מעוואַטל.

טאַנצט דער ווינט און הוליעט,
אַז עס גייט אַ וויכער,
אַז די שטאַרקע בוימער
בויגן זיך ניט זיכער.

ווינט ער זיך אויף צווייגן,
גלייך ווי אויף אַ הוידע ;
קומט ער צו אַ טייכל,
גיט ער עס אַ בויטע.

לאַזט ער ניט קיין מענטשן
דורכצוגיין געמיטלאַך,
רייסט ער פאַר די פאַלעס,
וואַרפט אַרונטער היטלאַך.

שויבערט ער משופרינעס,
דרייט ער בערד, ווי קנוילן,
שיט ער אין די אויגן
זאַמד און אַש פון קוילן.

מאַכט ער „בו" אין פענצטער,
שרעקט די קליינע קינדער,
ברעכט ער אום אַ טאַפליע
אין אַ קאַלטן ווינטער . . .

אָט אזוי צעלאָזן
שמיפט ער, קערט ער וועלמן
און ער וואַקסט אַ שייגען,
וואָס מען טרעפט גאָר זעלמן.

ווינטער און זומער אין קאליפארניע

איז ווינטער געקומען
אין זוניקן לאַנד
און האָט אויפ'ן זומער
געהויבן זיין האַנט.

האָט זומער דעם סוינע
געענטפערט צוריק.
אזוי איז געוואָרן
אַ ביטערער קריג. —

האָט ווינטער געשאַטן
מיט האַגל און שניי,
האָט זומער מיט רעגן
געגאַסן אויף זיי.

האָט ווינטער דאָס וואַסער
פאַרגלעזערט מיט פראַסט,
האָט זומער דאָס אייז-גלאַז
מיט שטראַלן צעלאָזט.

ביז ענדלאַך האָט ווינטער
פאַרלאָרן די שלאַכט
און האָט צו אַ פאַרג-שפיין
די פליימע געמאַכט.

זייפנבלאָזן

זייף, און וואַסער, און אַ שטרוי.
שפיל איך זיך און בלאַז אַזוי
זייפנבלאָז נאָך זייפנבלאָז,
זייפנבלאָז, ווי שפיגל-גלאַז.

אין זיי מיט אַ שימער-שיין
שפיגלט זיך די וועלט אַריין,
זיינען בלעזלאַך וועלטן אויך,
ווי די שמערן אין דער הויך.

אַז אַ וועלט איז בלעזל קליין,
בין איך דאָך אַ גאַט אַליין,
מיט מיין הויך באַשאַף איך דאָס.
טאַמער פלאַצט עס, נו, איז וואָס ?

זייף, און וואַסער, און אַ שטרוי,
שאַף איך שפילנדיק אַזוי
נייע וועלטן קליין און גרויס.
גאַט שעפט קיינמאַל זיך ניט אויס.

אין געוועט

אויף די כוואליעס אין געיעג
 רייטן ווינטן צו דעם ברעג.
 טופען, הירזשען אויפגערעגט
 כוואליעס־פערדלאך שוים־באדעקט,
 שפריצן שליים און פלאזן דאמף,
 שפרינגען, שטויסן זיך אין קאמף.

זיך איך אויפ'ן ברעג און שפיל,
 קלייב מיר אויס א „פערד“ פון פיל
 און איך גיי אין א געוועט,
 אז מיין פלינקער פערדל וועט
 קומען פריער צו דעם ברעג
 און געווינען דעם געיעג.

זיגט מיין פערדל, קוועל איך אז,
 ניט — פארליר איך בלויז א קאז,
 ווייל דער איקער איז די שפיל,
 און די פערדלאך זיינען פיל,
 שפיל איך, שפיל איך ביז ס'ווערט שפעט,
 ביז מען רופט מיך גיין אין פעט.

איציק און הריציק

איציק טראַגט אַ טאַלעס-קאַפּ, און אַ ציילעס — הריציק. ביידע זיינען קליינע קינדער און ניט איבערשפיציק.

וויסן זיי ניט, ווי די גרויסע, אונטערשייד אין גלויבן, שפילן זיי זיך שוין און פרידלאך, וואַרקען, ווי די טויבן.

טוליעט זיך צו שוואַרצע פייעס ווייסע פלאַקס-טשוּפּרינע, כאַווען ברוינע אויגלאַך בלויע, גראַבע הענטלאַך — דינע.

עסן זיי צוזאַמען מאַלצייט, גלייך ווי כאַסן-קאַלע, הריציק טיילט זיך מיט זיין כאַזער, איציק — מיט זיין כאַלע.

גאָט און „באַזיאַ“ פאַ די קינדער איז איין גוטער טאַטע, בענמשט אים הריציק: „סלאַוואַ באַגו“, איציק: — „באַרוך אַטאַ“.

הריציק קושט זיין כאַווער'ס ציצעס און דעם ציילעס — איציק, און ס'איז גוט זיי, וואָס זיי זיינען קליין, ניט איבערשפיציק.

דאָס אינגל און דאָס טייכל

1

שטרעמט אַ רוישיק טייכל,
מורמלט, ווי עס רעדט.
הערט זיין רויש אַ אינגל
און ער רופט און שפעט:

— זאָג, וואָס רעדסטו, טייכל,
כ'קאָן דיך ניט פאַרשטיין.
ביזט אַ שטומעלעלע,
מורמלט אָן אַ מיינ. —

רוישט דאָס טייכל שטאַרקער,
גלייך ווי מיט פאַרדרום.
שטוינט דאָס אינגל — ווערטער
הערט ער רעדט דער פּלוס:

— ביזט אַ נאַריש אינגל,
מיינסט דו ווייסט אַ סאך
און פאַרשטייסט ניט מערער
ווי דיין מענטשן-שפּראַך.

יעדע זאך האָט לאַשן —
וואַסער, בוים און בלום,
און אַפּילע שטיינער
זיינען אויך ניט שטום. —

ווערט פאַרשעמט דאָס אינגל
און ער בעט זיך ליב:
— כ'וועל שוין מער ניט שפעטן,
טייכעלע, פאַרגיב! —

2

רוישט דאָס טייכל פריינמלאַך :
 — אינגל, כ'בין ניט ביז.
 פּרעג מיך, ייעל איך אלץ דיר
 זאַג, וואָס איך ווייס. —

— גוט, רופט אױס דאָס אינגל
 און זיין פאַנים קוועלט :
 זאַג, פון וואַנען, טייכל,
 קומסטו אויף דער וועלט ? —

און דאָס טייכל ענטפערט
 אויף זיין שפראַך פון רויש :
 — כ'בין, ווי דו, געבאַרן.
 יאַ, ניט שטוין, הער אױס :

הויך און שיין איז הימל,
 נאָר זיין האַרץ איז וויסט,
 ווערט ער אַפט פאַרוואַלקנט,
 גיסט ער טרערן, גיסט.

ליבט די ערד דעם הימל,
 קלייבט זי טראַפּ צו טראַפּ
 און זי טראַגט און היט זיי,
 ווי אַ מוטער, אַפּ.

וואַקסט און וואַקסט דאָס וואַסער,
 ביז די מוטער-ערד,
 ווי אַ קינד, אַ טייכל
 אויף דער וועלט געבערט.

3

הערט פארגאפט דאָס אינגל,
 לאַזט קיין וואַרט פאַרביי.
 וויסן וויל ער מערער,
 פּרעגט ער אויף־דאָס־ניי:

— מאַדנע, מאַדנע, טייכל,
 כ'הער דאָס ערשט אַצינד.
 זאָג־זשע מיר, וואָס טוסטו,
 ערד און הימל'ס קינד? —

ענטפּערט אים דאָס טייכל
 אויף זיין מורמל־שפּראַך:
 — כ'גיי, ווי דו, אין כּידער.
 יא, מיין פּריינט, ניט לאַך.

נייגיר איז מיין לערער,
 גאָר די וועלט — מיין שול,
 אַלע זאַכן — ביכער
 מיט לעגענדעס פּול.

לייען איך בוך „וואַלקן“,
 לייען איך בוך „זון“,
 מיט מיין שפיגל־מויאַך
 נעם איך אַלץ אַרום.

לייען איך בוך „רעגן“,
 לייען איך בוך „שניי“
 און כ'ווער פּרייטער, טיפּער,
 מער און מער פאַרשטיי. —

4

הערט פארגאפט דאס אינגל,
לאזט ניט דורך קיין ווארט,
ווי פארגליווערט שטייט ער,
רירט זיך ניט פון ארט.

— אינגל, — רופט דאס טייכל :
כ'האב קיין צייט ניט מער,
ווילסטו נאך וואס פרעגן,
פרעג-זשע און ניט קלער. —

אך, וואס איילסט זיך, טייכל !
קיינמאל שטייסטו שמיל.
אט דערצייל מיר טאקע,
איז נאך ווייט דיין ציל ? —

רוישט דאס טייכל האסטיק :
— אזוי פיל צו מאן.
לאזטו דורך א רעגע,
יאגסטו זי ניט אן.

אזוי רייך דאס לעבן,
אזוי גרויס די וועלט
און אלץ זען און וויסן
האב איך זיך געשמעלט.

איז מיין שמרעפן אייביק,
האט מיין ציל קיין עק . . .
זיי געזונט-זשע, אינגל,
ס'רופט דער ווייטער וועג ! —

פאלי-כאום

דער ברוינער בער

גייט דער בער אין א פומער
און אין פומערנע הויזן,
נאָר אין צערניסענע לאַפּטשעם
מיט די פינגער אין דרויסן.

וואָלט ער שניידן די נעגל,
וואָלט זיך גאַרניש געריסן,
נאָר ער האָט ניט געשניטן,
וועט ער ווייטער שוין וויסן.

שמעלט ער קרום זיינע לאַפּעס
אין די לאַפּטשעס מיט לעכער,
ווי אַ באַרוועסער, וועלכער
היט זיך אויס פון אַ שמעכער.

אזוי ברוין, ווי דער אַסיען,
איינגעבוין, ניט פריילאך,
ער באַטראַכט זיך און שאַקלט
מיט'ן קאַפּ אויף זיין היילאך.

מיט די פינגער אין דרויסן,
ווען די פרעסט וועלן בייסן,
ווי אזוי — טראַכט ער — וועט ער
אויף גאַט'ס וועלט זיך באַווייזן?

ווען דער ווינטער וועט קומען —
ווייסט דער בער שוין זיין צאַרע —
וועט ער ליגן געפאַנגען,
ווי אין טפיסע, אין נאַרע.

וועט ער ליגן און זויגן
די געפרוירענע לאַפּע,
און ראַק כאַפּן אַ דרעמל,
און אַ דרעמל ראַק כאַפּן.

די גאנדרן

דעם שנאָבל אין אַ פליגל,
פאַראומערט און פאַרכושט
אין קאַלמן כמאַרנעם דרויסן
אַ גאַנדרן שטייט אויף איין פּוס.

פון טראַגן, לייגן אייער
אַ פאַלד היינט אויף איר בויך.
זי בלאָזט זיך אויפ'ן ווינטל,
וואָס וועקט זי מיט זיין הויך.

זי שליסט האַלב צו די אויגן
און טראַכט פון איר געזינד,
וואָס איז אין שטייג געזעסן.
די שטייג איז פּוסט אַצינד.

די קינדער אירע האָט מען
מיט שפייז געשטאַפט אין האַלדז
און אונטער זייערע פאַכוועם
פאַטאַפט די בייל פון שמאַלין.

און אַט זיי פיס און פליגל
געבונדן האָט מען פעסט
און אַפּגעפירט צום שויכעט
צו צאַלן פאַר די קעסט.

און ס'שטייט פאַרכושט די מוטער
אין פּוסמן כמאַרנעם הויף.
אַ שניי, ווי פּוך, נעמט פליען,
זי שוידערט פּלוצלינג אויף.

איר דאַכט, ס'איז שוין נאָך אַלעם,
איר דאַכט, דאַס פליקט מען זיי.
זי שפּרייט די פליגל האַסטיק
און פליט מיט אַ געשריי.

דער לאם

קומשערצווער לאם
 זויגט דער מאמעס ברוסט, —
 מיט'ן מויל האם־האם
 זשעדנע און מיט לוסט.

מיט'ן קאפ א שטויס,
 מיט'ן עק א דריי.
 מאמע-שעפס לעקט אויס
 ווייסע וואל, ווי שניי.

זיס פון מילך דער מאם,
 ליב פון צונג דער לעק,
 מעקעט זאט דער לאם :
 מא—מע—לע !

דאָס העזל

לאַנגע אַנגעשפיצטע
אויערן אויף דער וואַך.
העזל אומבאַשיצטער
צווישן פיינט אַ סאַך.

גרויסע אויגן שרייען
אַפענע אין גרויל
פאַר די ציין פון כייע
און פאַר יעגער'ס קויל.

פּים צום שפּרינגען פלינקע,
מראַגן זיי אַוועק
צאַרטן גוף און גרינגן
מיט'ן קוצן עק.

דער כאַזער

כרו—כרו—כרוק!
כאַזער, כאַזערק.
ליגט ער אין דער פּלאַטע
און האַנאַע האַט ער,
מאַכט ער מיט'ן שנוק:
כרו—כרו—כרוק!

דער בושער

איבער מאסן זשאבע ראסן
 א מאנארך א שטאלצער,
 שפאנט אויף זיינע פיס דער בושער,
 ווי אויף הויכע שטאלצן.

האלט ער הויך דעם קאפ מיט גאדלעס
 אויף זיין האלדז דעם שלאנקן
 און ער שאלמעט מיט זיין שנאבל
 מיט דעם רויטן לאנגן.

ווארפט זיין מאיעסמעט א פאכאד,
 שפרינגען ראש און ראשער
 פונ'ם ברעג די אונטערטאנען
 מיט א פליוך אין וואסער.

די קאמשקע

קאמשעט זיך די קאמשקע פויל
 און זי קוואקעט מיט'ן מויל:
 „האקל—באקל—מיקל—קויל!“
 אלצדינג קאן זי זעהר וואויל:
 אויפ'ן וואסער גרינג, ווי אויל,
 אונטער וואסער אין פארהויל.
 אין דער לופטן, ווי א קויל,
 אויף דער ערד — פלויז מיט'ן מויל.

פ א פ ל ע ו

די ציכטיקע קאץ

די קאץ האט זיך געוואשן, ווי געוויינטלאך,
 געזוכט אין פעלכל מיט די ציינדלאך,
 באלעקט זיך מיט'ן צינגל,
 ניט דורכגעלאזט קיין שפרינקל
 אפילע אויפ'ן עקל.
 געווארן פארטיק מיט'ן טואלעט,
 האט מיט דער לאפקע איבער'ן בעקל
 די קאץ געגעבן זיך אליין א גלעט
 און אנגעהויבן בורמשען, לויבן זיך אליין :
 — כ'בין ריין און ציכטיק — א מעכאיע.
 איך וואש זיך מער פון יעדער אנדער כאיע.
 כ'בין זעהר, זעהר ריין. —
 נאר פלוצלינג אויף איר בראך
 דארף גראד ארויס א מיזל פון א לאך
 און, אוי, א גרויל !
 די קאץ, וואס האט מיט ציכטיקייט בארימט זיך,
 האט, כאפנדיק די מיעסקייט אין מויל,
 אפילע ניט פארקרימט זיך.

די הון און דער הונט

דער הויף איז כאַדאַראַס געגאַנגען :
 אַ הון האָט זיך געקליבן פליען. —
 זי האָט געקוואַקעט און געשריען,
 אַרומגעפאַדיעט אויפ'ן פלויט און אויף די שטאַנגן,
 אויף וועלכע ס'איז געשיר געהאַנגען,
 אַראַפּגעוואַרפן מיט אַ קראַך אַ קריגל,
 דערשרעקנדיק אויף טויט די קאַץ, וואָס איז געשלאָפּן,
 אַרומגעפאַדיעט און אַרומגעלאָפּן
 און ווילד געפאַכעט מיט די פליגל,
 אַז ס'האַבן זיך געווירבלט שטויב און פּעדערן,
 און מיט אַ יעדערן,
 וואָס זי האָט זיך באַגעגנט,
 האָט זי זיך אַפּגעזעגנט.
 — וואָס פאַר אַ „זיי געזונט“ ? —
 האָט זי אַ פּרעג געמאַן דער הונט.
 — וואָס הייסט, דו ווייסט גאַרניט דערפון ?
 איך פלי ווייט, ווייט אַוועק. —
 — דו שפּאַסט, מיין הון !
 דער אַדלער שווייגט, ווען פליען לאַזט ער זיך אין וועג.
 עס טומלען, גוואַלדעווען אַ סאַך
 פּלויז יענע, וועמעס פליגלען זיינען שוואַך,
 זיי קלייבן זיך און קלייבן
 און אויפ'ן זעלבן אַרט פאַרבלייבן. —

דער כאזער און די קאץ

א כאזער, וועמעס גרעסטער פארגעניגן
 עס איז אין בלאַטע ליגן,
 האָט אין אַן אָפגעצאָמט געפערלאַך זומפיק אַרט
 געוואָלט זיך איינברעכן און באַדן דאָרט.
 — גיב אַכטונג, כאַזערֹוק,
 וואוהיין דו שטעקסט דיין שנוק, —
 האָט אים די קאץ באַמערקט פון פלויט אַראָפּ:
 די בלאַטע דאָ איז איבער'ן קאַפּ. —
 — פאַר בלאַטע שרעקט זיך ניט קיין כאַזער אָפּ, —
 האָט מייסע גאַנצער מאַכער
 געזאָגט דער דאָוואַראַכער
 און אויף זיין בראַך,
 געפינענדיק אין פלויט אַ לאַך,
 איז ער אַרײַן אין זומפּ און איינגעזונקען.
 — אַ מיצווע, פּיין! —
 האָט, ריין זיך וואַשנדיק, די קאץ געדרונגען:
 ניט קריך אין בלאַטע, שוויין,
 און זינק ניט איין! —

די שיפענדיקע שלאנג

די ביזע שיפענדיקע שלאנג
האט צו א רויפע זיך געמאלדן קראנק :
— אדויני דאקטאר, אונטערזוך מײן האלדז.
כ׳בין הייזעריק, איך שיפע אלץ. —
האט נאכדעם ווי ער האט באטראכט
דעם שיפענדיקן כוילע,
דער רויפע שארף צו אים אזוי געמאכט :
— מײן שלאנג ! ס׳איז גארניט מיט דיין „קיילע“.
דאס שיפען איז נאטירלאך פאר דיין מין.
וואס ווילסטו מיט דיין גיפט און גאל
צו זינגען, ווי א נאכטינאל ?
וואס פאר א הארץ, אזא מין שמים. —

די צוויי ציגן

אין טעג פון שנייען, פרעסט,
 ווען שפיין פעלט אויס דער כאיע,
 האט מיט א ציג, וואס איז ביים מענטש אויף קעסט,
 געטראָפן זיך אַ ווילדע ציג אַ פרייע.
 — אוי, שוועסטער, ביזטו לייביק, קיין איין־האַרע! —
 האט ניט אַן קינע
 באַמערקט די ציג די דינע,
 וואָס לעבט שוין וואַכנלאַנג אויף קאַרע.
 — מיין באַלעבאַסטע לאַזט מיך ניט פאַרוועלקן.
 איך בין באַ איר אַ גאַנצע שמעלקע, —
 האט זיך באַרימט די דיקע.
 — פאַר וואָס? פאַר ווען? —
 — איך בין אַ מעלקעדיקע. —
 — אַזוי! און איך האָב ערשט מעקאַנע דיר געווען.
 נאָר כ'וועל שוין ליבערשט וועלקן,
 אַבי זיין פריי און זיך ניט לאַזן מעלקן. —

די צוויי פערד

א לאסט־פערד א פארשוויצמער און א גראַבער
 האָט פאר א רייט־פערדל א נעמן,
 וואָס לויפט אויף פריז־געוועטן,
 געבראַכט צו פירן היי און האַבער.
 בעשאַס דער פורמאַן האָט פון וואַגן
 דעם פראַוויאַנט אין שטאַל אַריינגעטראָגן,
 האָט, הירזשענדיק מיט פרייד, דער האַרעפּאַשנער פערד
 געלאָזט זיין ברודער גריסן.
 נאָר יענער האָט מיט שטאַלץ פון אים זיך אָפגעקערט,
 געגעבן קלאַר צו וויסן:
 — איך בין דיר ניט קיין פאַניבראַט. —
 — וואָס נעמסטו איבער זיך, אַריסטאָקראַט? —
 האָט אים באַמערקט דער לאַסט־פערד מיט פאַרדראָס:
 באַטרייבט דיך ניט דער באַלעכאַם
 מיט צוים, וואָס רייסט,
 מיט בייטש, וואָס שמייסט,
 אזוי ווי אַלע פערד?
 דאַס פערדיש לעבן אויף דער ערד
 איז אויך אזוי שווער און פימער
 צוואַס נאָך צווישן פערד דער שפלימער? —

דער פוקם

דער גאנעו פאלט אריין
ווי קלוג ער זאל ניט זיין.
מיין פאבל וועט דערקלערן די מאַראַל. —

דער כיטרער פוקם, דער הינער-פרעסער,
האַט הינטער ריגלען, הינטער שלעסער
א וועג געפונען צו דער הינער-שטאַל
און פלעגט באַנאַכט קאַפּאַרעם שלאָגן.
און ס'זאָלן ניט אויף אים די פוסטריט איידעם זאָגן,
פאַרקערן פלעגט ער זיי אין גאַנג,
ווי מיט אַ בעזים, מיט זיין וויידל, וואָס איז לאַנג,
און זיי אַ כאַכעם און דערקען
ווער איז צוגאַסט געווען.
אַריבער איז איין מאַרגן און אַ צווייטער
און אַ צעטומלער און אַ צעדרייטער
האַט זיך געקראַצט אין קאַפּ דער באַלעבאַם
און טראַכטן ניט געוואוסט פון וואָס.
נאָר אויפ'ן דריטן מאַרגן האָט ער זיך געכאַפט :
— אוי, כיטרער גאַנעו, איך האָב דיך דערטאַפט.
דו האַסט פאַרקערט די פוסטריט מיט'ן עק,
נאָר פונ'ם עק אליין האַסטו געלאָזט אַ שמעגל. —
און מיט'ן סליאַד איז ער אַוועק
און האָט געפאַקט דעם פוקם אין נאָרע
נאָך גריזשענדיק אַ ביזן פון אַ קאַפּאַרע.

דער ווינט-מיל און דאָס מילכל

א מילכל,
 א שפילכל,
 וואָס האָט געמאַלן אויפצופלייסן,
 נאָר שנעל, ווי ער וואַלט אויפטאָן מייסיס,
 האָט מיט'ן ווינטמיל זיך גערייצט:
 — אויף דיר אַ קוק צו טאָן — אַ ריז, אַ גיבער!
 דאָך שלעפסטו שווער די פליגלען, ווי אַ קרייז,
 און איך — אַ שנעקל — יאָג דיך איבער. —
 — איך מאַל אזוי געשווינד,
 ווי עס דערלויבן נאָר דער מילשטיין און דער ווינט, —
 האָט יענער אים קיין ענטפער ניט פארפעלט:
 און, גאָט צו דאַנקען, מיין מעלאַכע
 איז ניט אַן מאַל-בראַכע.
 נאָר דו, מיין גרויסער העלד,
 וואָס קומט אַרויס, וואָס דו ביזט שנעל,
 אז פון דיין מאַלן זעט מען ניט קיין מעל? —

די פלעדערמויז

צמאל איז צו דעם זאָאלאָג
 די פלעדערמויז געקומען מיט אַ קלאָג :
 — אוי, הער געלערטער, ס'איז דאָך גוואַלד־געשריען !
 כ'האַב פליגל און כ'קאָן פליען
 און דו האָסט מיך, ווי טאַקע נאָר אויף שפּאַס,
 אַריינגעשטעלט אין קלאָס
 ניט פון די פייגל, וועדליק עם קומט אויס,
 נאָר פון די שראַצים, ווי אַ פראַסטע מויז. —
 — מאַכסט, פלעדערמויז, אומזיסט אַ „וואַיצאַקו“ —
 האָט דער געלערטער איר דערקלערט דעם טערעין :
 ס'איז וואַר, אַז, ווי אַ פייגל, פליסטו טאַקע,
 נאָר לעבן לעבסטו, ווי אַ שערעין. —

אזוי אויך, ווי אַ שערעין, לעבט דער מענטש,
 האַנאָס מיט פליגלען פון געדאַנק איז ער געבענמאָשט.

דער כאזער און די שוואַלב

א כאזער האָט געוואַלגערט זיך אין בלאַטע,
 געשמירט זיך מיט'ן קויט, ווי מיט א זאַלב,
 און באַ דער זייט אַ פּרילינג-שוואַלב
 האָט מיט איר שנעבעלע געקנאַטן,
 געפורעמט נאָסע ציגל
 צו מויערן אַ נעסט, אַ קינדער-וויגל.
 רופט אָן זיך גראַב דער דאָוואַרצכער :
 — העי, אַרכיטעקט און גרויסער מאַכער !
 וואו איז דער זין, וואָס דיין טאַט גילט פאַר נאַבל
 און מיעס, עקלהאַפט איז וואָס איך טו,
 אַז בלאַטע גראַבן מיר דאָך איך און דו,
 איך מיט'ן שנוק, דו מיט'ן שנאַבל ? —
 — ניין, גראַבער נעפעש, ס'איז אַ נאַפקעמינע, —
 האָט אים די שוואַלב געגעבן צו פאַרשטיין :
 פאַר דיר די בלאַטע איז דיין לעבנס-זינען,
 דאָס גרעסטע גליק, דער צוועק אַליין,
 פאַר מיר איז זי ניט מערער, ווי די ליים צום קלעפן,
 אַ מיטל בלויז, פאַר וועלכן ס'וועט דער צוועק פאַרגעבן. —

דער וויכער

איז מיט אמאל
 אין גאס א וויכער אנגעקומען
 און ברומען
 גענומען
 הויך אויפ'ן קאל :
 — צו מיר ! נאך מיר !
 איך בין א פירער און איך פיר. —
 ווער ס'איז מאסיוו און זיכער
 איז ניט געקומען צו דעם וויכער,
 נאר וואו א שטויבעלע, א פוך,
 א פעדער,
 א בלעטל פון א בויס, א בלעטל פון א בוך —
 נו, מיט איין ווארט — א יעדער,
 וואס האט ניט קיין געוויכט און וואג,
 האט אויפ'ן רוף געגעבן זיך א יאג.
 מען האט געשאלט,
 געמאכט א גוואלד,
 געמאנצט א טאנץ א וויסטן
 און אויסגעמאטערט פונ'ם אימפעט דעם אומזיסטן
 איז מען צוריק צעפאלן אויף די מיסטן.

די ציג און איר בעקל

זינט ציגן האָבן זיך געציגלט
 האָט נאָך ביז איצטער קיינמאל ניט אין לעבן
 אַ מאַמע מיגל אויסגעציגלט
 אַ בעקעלע אַזוינס, אָן איינגעגעבנס.
 די מאַמע שפיגלט זיך אין דעם, ווי אין אַ שפיגל,
 זי לעקט עס
 און שמעקט עס
 און ווערט צעשמאַלצן פאַר היספּיילעם.
 אַ קלייניקייט — עס איז געפענטשט מיט אַלע מיילעס. —
 עס וואַקסט אַ טענצער און אַ שפּרינגער,
 עס האָט אַ שטימע פון אַ זינגער,
 עס שטויסט און פעכט זיך, ווי אַ העלד,
 אַ מאַכשעט איינער אין דער וועלט.
 באַשליסט די מאַמע: גיין און גיין,
 אַזוינס טאָר ניט פאַרפּאַלן גיין!
 זי וועט אים ביז זיין פולן וואוקס
 אוועקשיקן זיך לערנען צו דעם פוקס
 און ס'וועט פון בעקל זיכער ווערן
 אַ זשעני, אַ שטערן.

אַריבער איז די צייט פון לערע,
 און אויפגעבלאַזן, שטאַליק, מיט ערע
 געקומען איז הער ציגנזאַן צוריק.
 נאָר אַז אים האָט דערזען די אַלטע ציג,
 איז זי געבליבן שטיין פאַרלאָרן
 און אויסגעמעקעט: — וויי, אַ קלאַג!
 מיין בעקעלע, פון דיר איז בלויז געוואָרן
 אַ גרויסער באַק!

די באַלעבאַסטע און די הינער

א יונגע הינדל האָט געלייגט דאָס ערשטע איי.
 כאָטש ס'איז געווען אַ קליינס, ווי פון אַ טייבל,
 אַ קויטיקס און מיט בלוט באַמאָלן
 (עס איז דער הינדל אָנגעקומען מיט פיל וויי),
 דאָך האָט פון דעם די באַלעבאַסטע אָנגעקוואַלן
 און צו אַ צווייטער ווייבל
 באַוויזן דאָס אַפילע,
 פון פרייד פאַרגעסן,
 אז מ'קאָן נאָך געבן אַ ביז אויג, כאַלילע.
 און, ווען זי האָט געגעבן עסן
 די אויפעס אַלעמען צוזאַמען,
 האָט זי דער יונגער מאַמען
 באַזונדער צוגעשאַטן נאָך אַביסל פּראַסע.
 האָט דאָס אַן אַלמער הון פאַרדראַסן
 און, קוקנדיק קאַסאַקע,
 האָט זי צו אירע כאַווערטעס געקוואַקעט :
 — אַט האַסטו
 גערעכטיקייט פון אַ באַלעבאַסטע !
 נו, וועמען קומט מער דאַנק אַ שטייגער :
 צי אונז, די אַלמע אייער-לייגער,
 צי איר, וואָס האָט געלייגט דאָס איינציק ברעקל איי ? —
 האָט איר דערקלערט די פרוי : — פאַרשטיי,
 אויב איר זייט לייגעדיק, זייט איר דאָך רייף דערפאַר,
 זי אַבער איז נאָך יונג און ס'קומט איר אַן מיט צאַר,
 דאַריבער איז ניט מער, ווי רעכט און גוט,
 אז מ'זאָל איר געבן מוט. —

א י נ ה א ל ט

ר ע ג נ

- 4 דאס טייכל קאטשעט זיך אויפ'ן בייכל
 5 דער רעגן
 6 א סרייפע
 7 א וואַלקן שמירט זיך אויס
 8 א ווערבע וויל זיך ניט צוואַגן
 9 רעגן-טראַפנס
 10 א זומער-רעגן
 11 א רעגן-באד
 12 א זון מיט א רעגן

שניי און קעלט

- 14 א זאווערוכע
 15 רויך און שניי
 16 מאזל-בראכע
 17 ווי א קעצל } טערי-בערן
 18 די שטראף
 19 דער מעפונעק
 20 פעטער-שנייער אין שטאט
 23 דער פראסט

אויפ'ן הימל א יאָרד

- 26 ווי פון אז איי
 26 דער נעם
 28 זומער
 29 שטערן און פייער-פליגן
 30 אויפ'ן הימל א יאָרד
 31 די בערעזע
 32 א פוילער וואַלקן
 33 דער דיקער נעפל
 34 דער ווינט
 35 ווינטער און זומער
 36 זייפנבלאָזן

- 37 — — — — — אין געוועט
 38 — — — — — איציק און הריציק
 39 — — — — — דאס אינגל און דאס טייכל

באלייכאים

- 44 — — — — — דער ברוינער בער
 45 — — — — — די גאנדז
 46 — — — — — דער לאם
 47 — — — — — { דאס העזל
 דער כאזער
 48 — — — — — { דער בושעל
 די קאטשקע

פ א ב ל ע ן

- 50 — — — — — די ציכטיקע קאץ
 51 — — — — — די הוז און דער הונט
 52 — — — — — דער כאזער און די קאץ
 53 — — — — — די שיפענדיקע שלאנג
 54 — — — — — די צוויי ציגן
 55 — — — — — די צוויי פערד
 56 — — — — — דער פוקס
 57 — — — — — דער ווינט-מיל און דאס מילכל
 58 — — — — — די פלעדערמויז
 59 — — — — — דער כאזער און די שוואלפ
 60 — — — — — דער וויכער
 61 — — — — — די ציג און איר בעקל
 62 — — — — — די פאלעבאסטע און די הינער